

kunne gennemføre deres Fordringer. De skulde f. Eks., paa samme Maade som Lægestanden har gjort her i Landet, sige: Opflaa 3 Embeder og byde 3 os Kaar, som vi ikke kunne være tjente med at arbejde under, saa erklære vi Blotade, saa ville vi slet ikke søge saadanne Embeder. Hvis det alt-saa nu viser sig, at alle flaa Haanden af Lærerne, at dette Lønningstillæg skal nægtes dem, at Skoleloven ikke kan blive gennemført, saa tror jeg, at Lærerne meget godt ved egen Hjælp kunne forbedre deres Kaar, naar de gennem en stærk Organisation sige: Opflaa 3 i Fremtiden saadanne Embeder, som kun kunne byde deres Indehavere Sulteløn, er der ingen Lærer mere, der søger disse Embeder. Jeg tror, at der saa vilde blive ganske anderledes Behov for Lærernes Fordringer, end der har været hidtil.

Berntsen: Den ærede Ordfører synes ikke rigtig om, at man retter Bebrejdelser mod Finansudvalget og dets Indstillinger. Det forekommer mig dog, at naar Bebrejdelserne falde i saa mild en Form, som de ere faldne her i Dag, baade fra forskellige andre Talere og fra min Side, saa maa det ærede Finansudvalg og den ærede Ordfører ikke være saa ophøjede over os andre dødelige, at de ikke kunne taale, at man kritiserer deres Indstillinger, i hvert Fald hver Gang Finansudvalget finder paa noget nyt, og den Indstilling, her foreligger i Dag med Hensyn til Billaarene for, at en Højskole i Fremtiden kan blive anerkendt, hviler paa en ny Betragtning og stiller ny Fordringer. Derfor mener jeg, at det er ret rimeligt, at vi andre, som ikke have haft Lejlighed til at drøfte dette Spørgsmaal i Finansudvalget, i al Bøstedenhed og al mulig Velvillighed ogsaa lige over for Finansudvalget gøre vore afvigende Meninger gældende. Det er mig ikke ganske klart, om den ærede Ordfører forlanger, at en Skole skal være i Gang i et Kalenderaar eller et Finansaar, før den kan saa Anerkendelse og modtage Statsunderstøttelse. I et af de her foreliggende Tilfælde maa der foreligge en Misforstaaelse mellem Ministeren og Finansudvalget. Den ærede Ordfører sagde nemlig, at den Indstilling, der forelaa om Godkendelse af disse Skoler, lød paa, at „det maatte antages“, at disse Skoler opfyldte Betingelserne for at kunne saa Anerkendelse osv., men jeg ser i Bilagene til Endringsforslagslisten (Tillæg B., Sp. 915—16), at Ministeren angaaende Spørgsmaalet om Anerkendelsen af Nylands Højskole har udtalt sig aldeles bestemt om dette Forhold. Det hedder

nemlig saaledes: „Med Hensyn til de i Lov af 12te April 1892 stillede Fordringer til et Mars Virksomhed og et Antal af mindst 10 Marslever opfylder Skolen Betingelsen for Anerkendelsen.“ Det er saa tydeligt, som det kan være, der staar ikke noget om, at det maa antages, at denne Skole opfylder Betingelserne, der staar udtrykkelig, at den opfylder Betingelserne. Naar den ærede Ordfører omtalte, at en Skole kunde saa Anerkendelse, naar den havde været i Gang i 3—5 Maanedes, saa er der ikke i Loven lagt Hindringer i Vejen for, at Højskolerne kunne indskrænke deres Kursus til at være Sommerkursus i 3, eller Vinterkursus i 5 Maanedes, eller Kursus baade i 5 og i 3 Maanedes, det er overladt til de enkelte Højskoler selv at afgøre. Jeg er enig med det ærede Medlem for Præsts Amt (Svend Høgsbro) i, at den Fordring, som han og jeg have gjort gældende, ikke kan mistydes saaledes, som den ærede Ordfører synes at ville mistyde den. Endnu kun en Bemærkning til det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (Klausen). Jeg vil dog fraraade det ærede Medlem alt for meget at komme ind paa Spørgsmaalet om, hvem der søger Højskolerne, for det ved det ærede Medlem ikke Bøstede med, det kan jeg høre paa ham. Nu vilde det ærede Medlem give os den Forklaring, at særlig Tyndeloven lagde fattige Karle og Piger Hindringer i Vejen for at komme paa Højskole. Dette er en Misforstaaelse. (Stemmer: Ja!) Det ærede Medlem kan høre, at der ikke er en Gaardmand her i Salen, uden at han giver mig Ret (Afskyldelse af M. Klausen). Nej, det er ikke, fordi de ere Gaardmænd, det er, fordi det er rigtigt; Sagen er nemlig den, at naar en Karl eller en Pige ønsker at blive optagen paa en Højskole, søge de om Understøttelse, og Ansøgningen herom skal selvfølgelig indgives adskillige Maanedes før det paagældende Højskolekursus træder i Virksomhed. Som Følge heraf er den vedkommende fattige Karl eller Pige i god Tid forud betænkt paa, om han eller hun vil paa Højskole, og paa at søge den dertil ønskede Statsunderstøttelse; Tidspunktet er valgt saaledes, at der er udmærket god Tid til at afvikle Forholdet med Husbonden og saa den fornødne Frist med Hensyn til Opfølgelse af Tjenesteforholdet, og jeg har endnu ikke hørt nogen Bebrejdelse mod Husbonderne for, at det var deres Skyld, at de fattige Karle eller Piger ikke kunde komme paa Højskole. Naar den ærede Rigsdagsmand vil besøge Højskolerne, vil han finde mange Tjenestekarle og Piger som Elever der. Jeg vil tilføje, at naar der til de Lønninger,